

De grootste scoop die ik ooit had kunnen hebben, dineerde recht onder mijn neus en ik zag het niet. Ik was zonder het te weten de eerste journalist die zich in de nabijheid bevond van een toen nog onbekende vrouw en de Nederlandse kroonprins. Althans, als we haar huidige echtgenoot moeten geloven. Prins Willem-Alexander vertelt vrienden het volgende verhaal: lang voordat de koninklijke romance bekend werd, zaten hij en Máxima te eten in een New Yorks restaurantje. Ze genoten van hun diner, totdat ze iets verderop een **rtl**-correspondent zagen zitten. De prins keek zijn geliefde geschrokken aan: 'Máxima, ons geheim ligt op straat!'

Sinds dit verhaal kan ik niet meer ontspannen dineren. Alle gasten in de restaurants waar ik kom kunnen rekenen op mijn spiedende blik. Niets en niemand ontgaat mij meer. Vrienden worden er erg nerveus van. Maar zo'n scoop mislopen? Ik ben in ieder geval vereerd dat de prins me herkende. Ik had het helaas op dat moment te druk met mijn eigen maaltijd. Had ik ze wel gezien, dan had ik na hun vertrek de ober ongetwijfeld een briefje van twintig dollar in zijn handen gedrukt en gevraagd: Can I see the credit card receipt? What do you know about her? What were they talking about?

Zouden ze bij hun vertrek over hun schouder hebben gekeken om te zien of ik ze volgde? Vast. Ik kwam er jammer genoeg pas achter toen heel Nederland het hoorde. Als pleister op de wond traceerden we, na de ontdekking, binnen de kortste keren het appartement van Máxima in de wijk Chelsey. Maar ook daar vingen we bot. De enige Máxima die we voor de camera kregen was een voor haar deur geparkeerde auto van het gelijknamige type. Gelukkig waren de burens van Máxima wel thuis. Een onderbuurvrouw klaagde over het lawaai dat Máxima maakte. 'Zou hij haar klompen cadeau hebben gedaan?'

Een buurman die ik vertelde dat hij misschien wel naast the future queen of the Netherlands woonde, was totaal niet onder de indruk. Hij maakte een grapje over de andere betekenis van dat woord queen: homo. 'Er wonen al zoveel queens in deze buurt; één meer of minder maakt weinig uit.' Máxima zat inmiddels al veilig op een schuiladres, maar ze moest nog wel gewoon naar haar werk bij de Deutsche Bank. Daar sta je dan, samen met de collega's van Story, Privé en Weekend, te wachten op een glimp van een vrouw die je nog nooit hebt gezien. U, de kijker, had tenslotte recht op beeld van de toekomstige koningin.

Het enige waar we op af konden gaan, waren wat wazige

kiekjes van Máxima. Uit de honderden vrouwen die het gebouw in en uit liepen, haalde een alerte **rtl**-redacteur, Chris Veldkamp, er de juiste uit. Met zijn camera volgde hij haar tijdens haar lunchpauze de broodjeszaak in. Máxima werd er zichtbaar nerveus van. Op de beelden had ze die wanhopige blik die we kenden van prinses Diana, als de paparrazi weer eens niet loslieten. Chris liet ook niet los. 'Ik vond het heel erg voor haar. Ze leek zo kwetsbaar,' vertelde hij me later. 'Zal ik haar een briefje sturen om me te verontschuldigen?' Hij schaamde zich, maar ik was trots op hem. **rtl** had het eerste actuele beeld van Máxima. Toch een beetje compensatie voor het mislopen van die primeur.

Ik vraag me nog weleens af wat ik had gedaan als ik Willem-Alexander en Máxima wél had gezien in dat restaurant. Mijn ervaringen met het koningshuis zijn geen onverdeeld genoegen en ik weet niet wat onze kroonprins had gedaan als ik doodleuk was aangeschoven. Ik denk niet dat hij het had gewaardeerd. Ik zie de kop in de krant al voor me:

'Kroonprins slaat **rtl**-correspondent gebroken neus.' Het had weinig uitgemaakt, want mijn naam prijkt al op de koninklijke zwarte lijst. Ik heb Willem-Alexander namelijk ooit eens zonder zijn toestemming een vraag gesteld. Oeps!

Het was in 1995 op Sint-Maarten. De orkaan Luis had een ravage aangericht op het eiland en voor **rtl** begaf ik mij voor twee weken richting dit rampgebied. Na ongeveer een week kwam kroonprins Willem-Alexander de schade bekijken, en hij had de Rijksvoorlichtingsdienst ingeseind dat vragen niet welkom waren. De prins was met een vliegtuig over Saba en Sint-Eustacius gevlogen om de schade te 'bezichtigen' en was nu 'erg moe'. Maar goed, het verbod 'geen vragen' krijg je als journalist wel vaker. Alleen gebeurt het zelden dat journalisten zich er ook aan houden, althans, niet in Amerika.

In Amerika zijn bekendheden – en zeker degenen die hun salaris ontvangen van de belastingbetaler – vogelvrij. Als de president zich binnen schreeuwafstand bevindt, worden hem geheid vragen gesteld. Zo heb ik ook president Clinton en beide presidenten Bush voor de camera gehaald. Ze kunnen natuurlijk altijd doorlopen en doen alsof ze je niet horen. Maar boos worden omdat je een vraag stelt... dat is echt ondenkbaar. Maar in Nederland worden royaltyverslaggevers geacht de RVD te vragen of ze misschien een vraag mogen stellen.

Om mijn verhaal af te maken: ik vroeg de prins in het voorbijgaan wat hij tijdens zijn vlucht had gezien van het rampgebied. Toch niet echt een politiek gevoelige vraag. De prins verstijfde. 'Dat hadden we niet afgesproken,' siste hij de RVD'er toe, en hij stapte in een limo om met

vooraanstaande figuren te gaan lunchen in het enige restaurant op het eiland dat nog overeind stond.

'Dus u heeft geen commentaar?' riep ik. Op dat moment had ik mijn kansen verspeeld om ooit nog de mannelijke equivalent van Maartje van Weegen te worden. Daar kwam ik later achter. Het was tijdens de Olympische Spelen in Atlanta, waar onze wegen zich opnieuw kruisten en waar de prins weigerde met mij te spreken. Ik had hem, naar zijn zeggen, op Sint-Maarten namelijk toegeroepen: 'Dus de prins heeft weer eens geen mening.'

Niet alleen ongenode vragen liggen gevoelig bij het koningshuis, zo ontdekte ik toen Koningin Beatrix hier eens een tentoonstelling kwam openen. De Nederlandse pers mocht vanachter een touw toekijken. Ik had mijn microfoon iets voorbij dat touw gestoken. Misschien kon ik zo optekenen hoe ze zich enthousiast uitliet over een van de getoonde doeken. Net voordat de koningin haar entree maakte, kwam een functionaris van de RVD op het touw afgesneld. 'Meneer Westerman, die microfoon achter het touw: ogenblikkelijk! Anders gaat ze straks weer tegen ons tekeer.'

De meest fervente republikeinen vind je onder de journalisten die het koninklijk circus fulltime achterna-reizen. Tandeknarsend ondergaan ze de vernederingen van een familie die ze behandelt als deel van de hofhouding, niet als leden van de vrije pers. Ik begrijp er niets van. Waarom die krampachtige houding tegenover de pers?

Een koningshuis is een levend sprookje. De grootste waarde ligt op het gebied van de publiciteit. Leden van het koningshuis kunnen als goodwillambassadeurs van onschatbare waarde zijn voor hun land. Maar in New York is van alle Europese vorstenhuizen het Nederlandse koningshuis wellicht het minst bekend. Als leden van het huis van Oranje hier zijn, trekken ze zelden de aandacht. De lokale pers wordt ook niet op hun aanwezigheid geattendeerd.

Zo kon het gebeuren dat The New York Times, die iedere dag wel tien pagina's buitenlands nieuws heeft, in 2002 volledig voorbijging aan het huwelijk van het jaar! Zelfs geen paragraaf over de verbintenis van Willem-Alexander en Máxima. Ik had dan misschien de primeur van de romance gemist, The New York Times zag er helemaal geen verhaal in.

Niet dat The New York Times iets tegen royals heeft. Integendeel, koningskinderen die de pers een beetje aardig bejegenen, krijgen dat dubbel en dwars terug. De Amerikanen hebben zelf geen royals maar adopteren ze maar al te graag. Dat ontdekte het Belgische kroonprinselijk paar. Mathilde en Philippe waren hier een weekje op bezoek om België te promoten. De gratis publiciteit die dat opleverde voor 'het Belgische product' viel niet in dollartermen te beschrijven.

Al voordat het paar was gearriveerd, begon het mediafeest met een interview in The New York Times. En ook tijdens hun bezoek waren ze niet uit de krantenkolommen te slaan. Iedere dag opnieuw juichende koppen: 'Meet-and-Greet with Belgian Royals!' en 'Belgian Prince and Princess have New York in Sight.'

Op een feestje in een trendy Belgisch restaurant waren de bezoekers dronken van opwinding. 'Ze is zo mooi!' was een veelgehoord commentaar over prinses Mathilde. 'Ze kan zo prinses Diana vervangen.' Een organisator van de trip feliciteerde zichzelf met het succes: 'De Belgische mystiek heeft zich nu definitief in Amerika genesteld.' Jawel, de Belgische mystiek. 'La Belgique,' orakelde de prins. 'Un bonne image!'

Bij het Nederlands Bureau voor Toerisme keken ze jaloers naar de Belgische toestanden. 'Wat meer betrokkenheid van het koninklijk huis bij de Nederland-promotie zou heel goed zou zijn voor Nederland,' zei de directeur. 'Ze zouden best eens wat vaker naar New York mogen komen. Niet alleen bij officiële gelegenheden, maar zoals het Belgische paar nu doet. Die zijn ook een modeontwerper, Belgisch bier en chocolade aan het promoten. Nou gaat dat misschien net iets te ver voor het Nederlandse koninklijk huis, maar ik weet zeker dat er nog een stap gedaan kan worden in die richting.'

Maar alle suggesties voor Nederland-promotie worden op de Nederlandse paleizen beleefd afgewimpeld. Een van Amerika's best bekeken ontbijtprogramma's, Good Morning America, bracht eens een hele week door in Nederland. Op hun verlanglijstje stond een bezoek aan de koningin. Maar de uitnodiging werd afgeslagen.

De adviseurs van Hare Majesteit vonden Good Morning America te 'frivool'. 'We begrepen er niets van,' zei een medewerker van het programma. 'Toen we in Noorwegen waren, werden we met open armen ontvangen door koningin Sylvia. En als zij nu in New York is, belt ze uit eigen initiatief op om te vragen of ze langs mag komen.' Langskomen voor een interviewtje natuurlijk, waarin ze Noorwegen gratis onder de aandacht kan brengen in een programma dat normaal tienduizenden dollars berekent voor een reclamespotje.

Er zijn Nederlandse producten die geen koninklijk sausje behoeven om zichzelf te verkopen. De geschatte omzet van Nederlandse xtc-pillen ligt hoger dan die van de in Amerika verkochte Hollandse kaas. Stel je voor: met de partydrug 'Made in Holland' wordt nu dus meer geld verdiend dan met 'Gouda cheese'. Ons koningshuis zou dat met wat promotie zo recht kunnen trekken. Beatrix of Máxima als koninklijk kaasmeisje; voor de Amerikaanse pers is zoiets

onweerstaanbaar.